

Література:

1. Закон України «Про страхування» Верховна Рада України; Закон від 07.03.1996 № 85/96-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/sk_1%D0%86%D0%86_2016.pdf
3. Кіберстрахування: новий інструмент ризик менеджера. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tristar.com.ua/1/art/kiberstrahovanie_novy_i_instrument_risk_menedjmenta_6123.html

Славкова А.А.,

к.е.н., доцент., доцент кафедри фінансів

Ярошенко С. С.,

«Фінанси», 3 курс

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

НЕОРГАНІЗОВАНІ ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

В усьому світі заощадження населення живлять економіку держав, перетворюючись в інвестиційні ресурси. Великі досягнення країн з розвинутою ринковою економікою, зокрема, Японії та Німеччини, значною мірою пояснюються високим рівнем національних заощаджень, де чимала частка формується за рахунок тимчасово вільних коштів домогосподарств (до 30%). Звичайно мова йде про організовані заощадження – кошти, що розміщені на фінансовому ринку за допомогою банківських і небанківських фінансово-кредитних установ [1, с.385]. З іншої сторони, існують неорганізовані заощадження – кошти, що формуються у населення, зокрема, шляхом нагромадження готівки, купівлі вільноконвертованої валюти. Тому актуальним є дослідження сучасного стану неорганізованих заощаджень домогосподарств, які можна розглядати як інвестиційний потенціал нашої держави.

Зараз економіка України знаходиться у кризовому стані. Протягом останніх трьох років реальний ВВП зменшувався і щоб подолати цю тенденцію необхідні інвестиції в реальний сектор економіки. Через війну на Сході України, несприятливий інвестиційний клімат, що породжується корупцією та відсутністю верховенства права, іноземні інвестори досить обмежено вкладають кошти в Україну.

Вважаємо, що в нашій державі є внутрішні ресурси для інвестування, що показує наведена нижче діаграма.

Як видно з рис.1, за період з 2010 по 2015 рр. обсяг готівкової іноземної валюти поза банками в середньому складав 82,75 млрд. дол. США. У 2015 році рівень тінізації економіки становив 40% [4], що складає 36,2 млрд. дол. Отже, «на руках» у домогосподарств знаходилось понад 50 млрд. дол. США. Тобто громадяни частково зберігають свої заощадження та проводять платежі в іноземній валюті. Це явище дістало назву «доларизація». Основні причини цього явища, на наш погляд, можуть бути наступні:

- недовіра домогосподарств до національної валюти, що є результатом хронічної інфляції та девальвації;
- недовіра до банківської системи через «банкопад» 2014-2016 рр. Цей факт підтверджує те, що лише 6 млрд. дол. США знаходяться на банківських рахунках, порівняно з 9 млрд. дол. США у 2013 р.;
- значний рівень тінізації економіки, що виник через корупцію та прорахунки в економічній політиці.

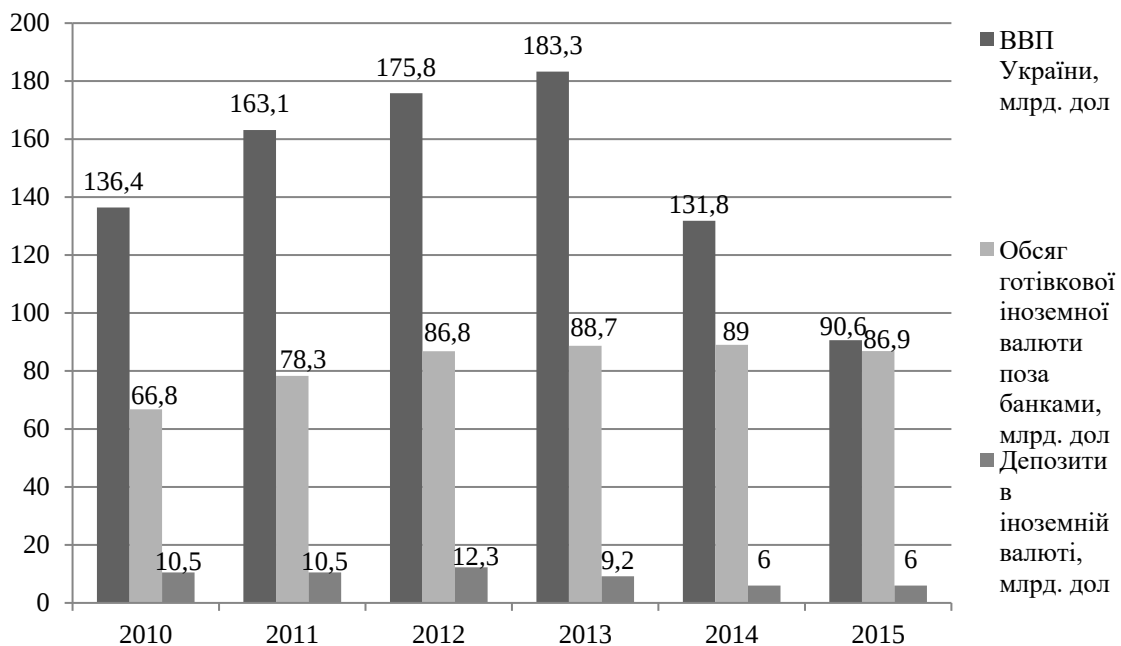

Рис 1. Динаміка ВВП України, обсягу іноземної валюти поза банками та депозитів в іноземній валюті з 2010 по 2015 рік [2, 3]

Сума неорганізованих заощаджень домогосподарств у формі готівкової іноземної валюти складає більше половини вартості ВВП. А це значний фінансовий ресурс, який необхідно лише змусити запрацювати на економіку. Для цього необхідно перетворити хоча б певну частину заощаджень домогосподарств в іноземній валюті на інвестиції, тобто спрямувати ці кошти, зокрема, на депозити в банківську систему, після чого вони трансформуються у кредити для реального сектору економіки. Слід зазначити, що для інвестицій характерним є процес мультиплікації, тобто 1 гривня інвестицій збільшує ВВП більше ніж на 1 гривню (точна сума залежить від галузі інвестування).

Ми виділили такі необхідні кроки для перетворення заощаджень в готівковій формі на депозити:

1. *Повернення довіри до банківської системи:* закінчити політику «банкопаду», що проводить НБУ; відновити кредитування, що є позитивним сигналом для потенційних вкладників.

2. *Повернення довіри до національних грошей:* приведення інфляції до однозначного значення; стабільність курсу гривні; прозора грошово-кредитна політика.

3. *Зниження рівня тінізації економіки:* встановлення верховенства права; стабільність в законодавстві; зважена податкова політика; прозорість та раціональність використання коштів державного та місцевих бюджетів.

На нашу думку, ці заходи значною мірою ліквідують причини доларизації економіки і направлять зазначені кошти на інвестиції.

За результатами дослідження було виявлено, що в Україні є значні за обсягом заощадження, що наразі не працюють на економіку. Це можливо виправити при зваженій державній політиці у фінансовій сфері, що матиме на меті залучити заощадження домогосподарств в банківську систему. Крім того, з таким обсягом ресурсів, завдяки процесу мультиплікації, можна розраховувати на двозначне зростання ВВП протягом багатьох років.

Література:

1. Славкова А.А. Організовані заощадження домогосподарств як фінансово-інвестиційний ресурс // Фінансування інноваційного розвитку України: стан, проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: КНЕУ, 2013 – 486 с. – С.385-388.

2. Національний банк України. Міжнародна інвестиційна позиція України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#3.

3. Мінфін. ВВП України [Електронний ресурс] / Мінфін – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>.

4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=17c32de2-23e5-4dab-817e-dd0a8002a163&title=RivenTinovoiEkonomikiZnizivsiaDo38-VidVvp>.

Слюсаренко Є.В.,

«Фінанси», 3 курс

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів Сущенко О.М.

ОБЛІГАЦІЇ МІКРОФІНАНСУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОГО РИНКУ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

1. На початку третього тисячоліття людство опинилося перед великою смугою глобальних проблем, які потребують уваги та негайного вжиття відповідних заходів: порушення кліматичних умов, загроза зникнення у недалекому майбутньому деяких вичерпних природних ресурсів, погіршення стану здоров'я людей, розхитування “соціального маховика” нерівності та кризи... Саме тому останнім часом концепція сталого розвитку набуває все більшого та більшого значення; разом з нею розвиваються і нові фінансові інструменти.

2. В структурі фінансових інструментів, за допомогою яких залучаються кошти для втілення концепції сталого розвитку, я хотів би приділити увагу і розглянути облігації мікрофінансування. Адже мікрофінансові організації є численними та важливими учасниками економічних процесів, відповідно, потребують достатньої коштів під надання мікропозик для реалізації проектів сталого розвитку.

3. За своєю сутністю *мікрофінансові облігації* – це боргові цінні папери, що емітуються інвестиційними компаніями для підтримання мікрофінансових інституцій та фінансування останніми своєї операційної діяльності. Цей вид боргових зобов'язань має вигляд традиційних облігацій, але різниця полягає в тому, що організація бере участь в діяльності, пов'язаній з мікрофінансуванням та (головним чином) соціальними або екологічними покращеннями.

4. Облігації мікрофінансування мають вищу дохідність (3 – 6 %), порівняно з облігаціями фінансових інституцій розвитку (DFI). Проте, якщо поглянути на структуру емітованих облігацій стійкого розвитку (SDBs), то можемо зазначити, що облігації DFI є другою за величиною групою з-поміж SDBs та представлені в грошовому вимірі у сумі, більшій за \$23.5 млрд. В той же час, облігації мікрофінансування становлять лише \$500 млн. [1] Але чому ж такі цифри?

5. Існує загальновідомий принцип: чим більше ризик – тим більше відсоток. І облігації мікрофінансування не є виключенням. Потенційний інвестор розуміє, що надавати кошти під проекти невеликим фінансовим компаніям є більш ризикованою справою, ніж вкласти гроші в інституції більшого розміру. Проте, в цьому питанні є й зворотня сторона: мікрофінансові компанії, реалізуючи невеликі проекти концепції сталого розвитку, популяризують дану концепцію та роблять її ближчою для кожного мешканця планети. Таким чином, вони виступають своєрідними “дисриб'юторами” сталого розвитку, але у своєму, невеликому за обсягами фінансування сегменті. А ризики можуть гарантуватися репутацією установи-емітента облігацій.

6. Наприклад, досить відомий приклад, випуску облігацій мікрофінансування Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) наприкінці 2015 року. Облігації